

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ నవమస్కంధే షోడశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ నవమస్కంధే షోడశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

పిత్రోపశిక్షితో రామస్తథేతి కురునందన ।

సంవత్సరం తీర్థయాత్రాం చరిత్వాఽశ్రమమావ్రజత్ ॥ 1 ॥

కదాచిద్ రేణుకా యాతా గంగాయాం పద్మమాలినం ।

గంధర్వరాజం క్రీడంతమప్సరోభిరపశ్యత ॥ 2 ॥

విలోకయంతీ క్రీడంతముదకార్థం నదీం గతా ।

హోమవేలాం న సస్మార కించిచ్ఛిత్రరథస్పృహ ॥ 3 ॥

కాలాత్యయం తం విలోక్య మునేః శాపవిశంకితా ।

ఆగత్య కలశం తస్థా పురోధాయ కృతాంజలిః ॥ 4 ॥

వ్యభిచారం మునిర్జ్ఞాత్వా పత్న్యాః ప్రకుపితోఽబ్రవీత్ ।

ఘ్నతైనాం పుత్రకాః పాపామిత్యుక్తాస్తే న చక్రిరే ॥ 5 ॥

రామః సంచోదితః పిత్రా భ్రాతృన్ మాత్రా సహవధీత్ ।

ప్రభావజ్ఞో మునేః సమ్యక్ సమాధేస్తపసశ్చ సః ॥ 6 ॥

వరేణచ్చందయామాస ప్రీతః సత్యవతీసుతః ।

వవ్రే హతానాం రామోఽపి జీవితం చాస్మృతిం వధే ॥ 7 ॥

ఉత్తస్థస్తే కుశలినో నిద్రాపాయ ఇవాంజసా |
పితుర్విద్వాంస్తపోవీర్యం రామశ్చక్రే సుహృద్వధం || 8 ||

యేఽర్జునస్య సుతా రాజన్ స్మరంతః స్వపితుర్వధం |
రామవీర్యపరాభూతా లేభిరే శర్మ న క్వచిత్ || 9 ||

ఏకదాఽశ్రమతో రామే సభ్రాతరి వనం గతే |
వైరం సిసాధయిషవో లబ్ధచ్ఛిద్రా ఉపాగమన్ || 10 ||

దృష్ట్యాగ్న్యగార ఆసీనమావేశితధియం మునిం |
భగవత్యుత్తమశ్లోకే జఘ్నుస్తే పాపనిశ్చయాః || 11 ||

యాచ్యమానాః కృపణయా రామమాత్రాతిదారుణాః |
ప్రసహ్య శిర ఉత్కృత్య నిన్యుస్తే క్షత్రబంధవః || 12 ||

రేణుకా దుఃఖశోకార్తా నిఘ్నంత్యాత్మానమాత్మనా |
రామ రామేహి తాతేతి విచుక్రోశోచ్ఛక్తైః సతీ || 13 ||

తదుపశ్రుత్య దూరస్థో హా రామేత్యార్తవత్స్వనం |
త్వరయాఽశ్రమమాసాద్య దదృశే పితరం హతం || 14 ||

తద్ దుఃఖరోషామర్షార్తిశోకవేగవిమోహితః |
హా తాత సాధో ధర్మిష్ఠ త్యక్త్వాస్మాన్ స్వర్గతో భవాన్ || 15 ||

విలప్తైవం పితుర్దేహం నిధాయ భ్రాతృషు స్వయం |
ప్రగృహ్య పరశుం రామః క్షత్రాంతాయ మనో దధే || 16 ||

గత్వా మాహిష్మతీం రామో బ్రహ్మఘ్నవిహతశ్రియం |
తేషాం స శీర్షభీ రాజన్ మధ్యే చక్రే మహాగిరిం || 17 ||

తద్రక్తేన నదీం ఘోరామబ్రహ్మణ్యభయావహం |
హేతుం కృత్వా పితృవధం క్షత్రేఽమంగలకారిణి || 18 ||

త్రిసప్తకృత్వః పృథివీం కృత్వా నిఃక్షత్రియాం ప్రభుః |
సమంతపంచకే చక్రే శోణితోదాన్ ప్రదాన్ నృప || 19 ||

పితుః కాయేన సంధాయ శిర ఆదాయ బద్ధిషి |
సర్వదేవమయం దేవమాత్మానమయజన్మభైః || 20 ||

దదౌ ప్రాచీం దిశం హోత్రే బ్రహ్మణే దక్షిణాం దిశం |
అధ్వర్యవే ప్రతీచీం వై ఉద్గాత్రే ఉత్తరాం దిశం || 21 ||

అన్యేభ్యోఽవాంతరదిశః కశ్యపాయ చ మధ్యతః |
ఆర్యావర్తముపద్రష్టే సదస్యేభ్యస్తతః పరం || 22 ||

తతశ్చావభృథస్నానవిధూతాశేషకిల్బిషః |
సరస్వత్యాం బ్రహ్మనద్యాం రేజే వ్యభ్ర ఇవాంశుమాన్ || 23 ||

స్వదేహం జమదగ్నిస్తు లభ్యా సంజ్ఞానలక్షణం |
ఋషీణాం మండలే సోఽభూత్ సప్తమో రామపూజితః || 24 ||

జామదగ్న్యోఽపి భగవాన్ రామః కమలలోచనః |
ఆగామిన్యంతరే రాజన్ వర్తయిష్యతి వై బృహత్ || 25 ||

ఆస్తేఽద్యాపి మహేంద్రాద్రౌ న్యస్తదండః ప్రశాంతధీః |
ఉపగీయమానచరితః సిద్ధగంధర్వచారణైః || 26 ||

ఏవం భృగుషు విశ్వాత్మా భగవాన్ హరిరీశ్వరః |
అవతీర్య పరం భారం భువోఽహన్ బహుశో నృపాన్ || 27 ||

గాధేరభూన్మహాతేజాః సమిద్ధ ఇవ పావకః |
తపసా క్షాత్రముత్సృజ్య యో లేభే బ్రహ్మవర్చసం || 28 ||

విశ్వామిత్రస్య చైవాసన్ పుత్రా ఏకశతం నృప |
మధ్యమస్తు మధుచ్ఛందా మధుచ్ఛందస ఏవ తే || 29 ||

పుత్రం కృత్వా శునఃశేపం దేవరాతం చ భార్గవం ।
ఆజీగర్థం సుతానాహ జ్యేష్ఠ ఏష ప్రకల్ప్యతాం ॥ 30 ॥

యో వై హరిశ్చంద్రమఖే విక్రీతః పురుషః పశుః ।
స్తుత్వా దేవాన్ ప్రజేశాదీన్ ముముచే పాశబంధనాత్ ॥ 31 ॥

యో రాతో దేవయజనే దేవైర్గాధిషు తాపసః ।
దేవరాత ఇతి ఖ్యాతః శునఃశేపః స భార్గవః ॥ 32 ॥

యే మధుచ్ఛందసో జ్యేష్ఠాః కుశలం మేనిరే న తత్ ।
అశపత్ తాన్మునిః క్రుద్ధో వ్లేచ్ఛా భవత దుర్జనాః ॥ 33 ॥

స హోవాచ మధుచ్ఛందాః సార్థం పంచాశతా తతః ।
యన్నో భవాన్ సంజానీతే తస్మిన్స్తిష్ఠామహే వయం ॥ 34 ॥

జ్యేష్ఠం మంత్రదృశం చక్రుస్తామన్వంచో వయం స్మ హి ।
విశ్వామిత్రః సుతానాహ వీరవంతో భవిష్యథ ।
యే మానం మేఽనుగృహ్ణంతో వీరవంతమకర్త మాం ॥ 35 ॥

ఏష వః కుశికా వీరో దేవరాతస్తమన్విత ।
అన్యే చాష్టకహరీతజయక్రతుమదాదయః ॥ 36 ॥

ఏవం కౌశికగోత్రం తు విశ్వామిత్రైః పృథగ్విధం ।
ప్రవరాంతరమాపన్నం తద్ధి చైవం ప్రకల్పితం ॥ 37 ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే షోడశోఽధ్యాయః ॥